

Zoznam použitých pojmov

Pre potreby týchto Podmienok používania železničnej siete sú použité nasledujúce definície pojmov:

- a) **Ad-hoc trasy/vlaky** – trasy/vlaky, ktoré boli objednané žiadateľom a skonštruované mimo procesu tvorby ročného GVD,
- b) **Alternatívna vlaková trasa** - je iná vlaková trasa medzi rovnakou východiskovou stanicou a stanicou určenia vtedy, ak sú tieto dve trasy z hľadiska prevádzky železničnej dopravy železničným podnikom vzájomne nahraditeľné,
- c) **Bezpečnostné osvedčenie** – rozhodnutie agentúry alebo bezpečnostného orgánu, ktoré je podmienkou prístupu železničného podniku na železničnú sieť. Bezpečnostné osvedčenie sa môže vzťahovať na celú železničnú sieť alebo len na niektorú jej časť,
- d) **Členský štát** - členským štátom sa rozumie
 - a) členský štát Európskej únie okrem Cyperskej republiky a Maltskej republiky,
 - b) štát, ktorý je zmluvnou stranou Zmluvy o Európskom hospodárskom priestore, okrem Islandskej republiky, a
 - c) Švajčiarska konfederácia.
- e) **Dopravný bod** – dopravný bod zahŕňa dopravne s koľajovým rozvetvením (stanice, výhybne, odbočky), dopravne bez koľajového rozvetvenia (oddielové návěstidlá s automatickou činnosťou, hradlá, hlásnice) a zastávky, odbočné výhybky, nákladiská a pod., ktoré sa používajú pri konštrukcii GVD,
- f) **Grafikon vlakovej dopravy (GVD)** – je určená organizácia vlakovej dopravy, z ktorej vyplýva typová činnosť všetkých železničných organizačných zložiek súvisiaca s vlakovou dopravou,
- g) **Kapacita infraštruktúry** – možnosť naplánovať na určité obdobie vlakové trasy na určitom úseku železničnej siete,
- h) **Koordinácia** – postup, ktorým sa manažér infraštruktúry (ŽSR) a žiadatelia pokúšajú riešiť situácie, ktoré vznikajú pri konfliktných žiadostiach o kapacitu infraštruktúry,
- i) **Licencia** – rozhodnutie licenčného orgánu (v podmienkach SR je to Dopravný úrad (do 31.12.2013 Úrad pre reguláciu železničnej dopravy)), ktorým sa uznáva spôsobilosť žiadateľa poskytovať dopravné služby ako železničný podnik,
- j) **Manažér infraštruktúry (MI)** – je podnikateľ, ktorý prevádzkuje železničnú infraštruktúru, t.j. vykonáva činnosti, ktorými sa zabezpečuje správa a obsluha železničnej infraštruktúry a organizuje železničnú dopravu. Železničnú infraštruktúru prevádzkuje na základe zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry s jej vlastníkom, ak sám nie je jej vlastníkom, alebo na základe zákona o dráhach (v podmienkach SR sú ŽSR manažérom infraštruktúry),
- k) **Mimoriadna zásielka** - je každá zásielka, ktorá svojimi vonkajšími rozmermi, hmotnosťou alebo povahou spôsobuje ŽSR osobitné prevádzkové ťažkosti. Doprava previazaných vozňov širokého rozchodu po železničných tratiach v správe ŽSR sa vykonáva podľa zásad platných pre dopravu mimoriadnych zásielok (okrem vozňov s označením MC a MC-02). Takéto zásielky sa musia prijať na dopravu len za osobitných technických a prevádzkových podmienok stanovených GR ŽSR.
- l) **Odstavná koľaj** - každá staničná koľaj v dopravnom bode (ďalej aj „DB“) na železničnej sieti v správe ŽSR bez ohľadu na dopravné alebo prepravné členenie. Odstavenie vozňa sa bude sledovať v každom DB s koľajovým rozvetvením, v ktorom je možné odstaviť vozeň,
- m) **Peážna trať** – trať vedená cez územie susedného štátu, ktorá má začiatok a koniec na území vlastného štátu,
- n) **Plán na zvýšenie kapacity infraštruktúry** – súhrn opatrení s časovým harmonogramom ich realizácie, určených na zmiernenie kapacitných obmedzení, ktoré viedli k vyhláseniu časti infraštruktúry za preťaženú,
- o) **Povoľujúci subjekt** - je subjekt, ktorý vydáva povolenie pre typ vozidla a/alebo povolenie na uvedenie vozidla na trh. V prípade, že bude vozidlo používané na viacerých sieťach v rámci EÚ, tak je povoľujúcim subjektom ERA, ak bude používané iba na sieti v správe ŽSR, tak DÚ.

- p) **Predajné miesto** – samostatne vyhradené vhodné miesto železničnému podniku za účelom predaja a výdaja prepravných dokladov, ktoré je súčasťou stanice osobnej dopravy (tzv. kamenné pokladne a vhodné miesta podľa miestnych pomerov príslušnej stanice osobnej dopravy na umiestnenie stánkov, kioskov, samoobslužných zariadení – samostatne predajných automatov poskytujúcich predaj prepravných dokladov a pod.). Predajné automaty sú automaty na komplexné vybavenie cestovnými dokladmi pre vnútro, zahraničie, integrovanú dopravu a rezervácie, akceptujúce platby v hotovosti alebo platobnou kartou alebo kreditným kontom a ich kombináciami. Priestor rovnajúci sa ploche spodnej časti automatu sa považuje za priestor podliehajúci úhrade. Prístup k zákazníckym centráм železničných podnikov sa nepovažuje za službu poskytovanú pre účely regulácie podľa Opatrenia č. 2/2018.
- q) **Prepravné doklady** – cestovné a dovozné doklady ako sú cestovné lístky, cestovné lístky na bicykel, cestovné lístky na batožinu, miestenky, lôžkové/ležadlové lístky, príplatky a doplatky, prepravné listy kuriérskych zásielok a pod.,
- r) **Prevádzkovateľ servisného zariadenia** – je podnikateľ, ktorý spravuje jedno servisné zariadenie alebo viac servisných zariadení alebo poskytuje železničnému podniku jednu službu alebo viac služieb uvedených v Zákone o dráhach, v prílohe č. 13 časti B druhom až štvrtom bode,
- s) **Preťažená infraštruktúra** – úsek železničnej siete, na ktorom aj po rokovaní so žiadateľmi a po koordinácii nie je možné v určitom období alebo úseku dňa primerane uspokojiť dopyt po kapacite infraštruktúry. To isté sa vzťahuje aj na železničné trate alebo ich úseky, na ktorých sa predpokladá nedostatočná kapacita v blízkej budúcnosti,
- t) **Prevádzkovateľ dráhy** – fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá prevádzkuje dráhu ako jej vlastník alebo na základe zmluvy s jej vlastníkom (v podmienkach SR sú ŽSR prevádzkovateľom dráhy),
- u) **Prideľovanie** – proces pridelenia kapacity železničnej infraštruktúry,
- v) **Primeraný zisk** - je miera návratnosti vlastného kapitálu, ktorá zohľadňuje riziko vrátane rizika spojeného s príjmami alebo neprítomnosť rizika pre prevádzkovateľa servisného zariadenia a je v súlade s priemernou mierou daného sektora v posledných troch rokoch,
- w) **Regulačný orgán** – úrad, ktorý dohliada na dodržiavanie transparentných a nediskriminačných podmienok prístupu žiadateľov na železničnú sieť a prideľovania kapacity infraštruktúry (v podmienkach SR je to Dopravný úrad),
- x) **Servisné zariadenie** – je zariadenie vrátane pozemku, budovy a vybavenia, ktoré bolo vcelku alebo sčasti špeciálne upravené tak, aby umožnilo poskytovanie jednej služby alebo viacerých služieb uvedených v Zákone o dráhach, v prílohe č. 13 časti B druhom až štvrtom bode,
- y) **Vlaková trasa** – kapacita infraštruktúry potrebná na jazdu vlaku medzi miestom odchodu a miestom určenia na železničnej trati,
- z) **Vlečka** – je železničná dráha priamo alebo prostredníctvom inej vlečky zaústená do železničnej trate; používa sa na pohyb koľajových vozidiel na účely nakládky, prekládky a vykládky tovaru v podnikoch, skladoch, prístavoch a v termináloch alebo na iné účely,
- aa) **Vozeň** - koľajové vozidlo, ktoré zahŕňa osobný alebo nákladný vozeň, hnacie koľajové vozidlo (rušeň) ako aj traťový stroj. Má DÚ pridelené 12 miestne číslo na základe vydaného povolenia na prevádzku na sieti v správe ŽSR. Sleduje sa každý vozeň bez ohľadu na druh dopravy. Jednoznačný identifikátor je číslo vozňa.
- bb) **Železničná infraštruktúra** – je súhrn objektov železničných tratí, stavieb, inžinierskych sietí a zariadení, ktoré sú potrebné na prevádzku dráhy a dopravu na nej,
- cc) **Železničné dráhy** – sú železničné trate a vlečky. Na účely tohto dokumentu sa na označenie železničnej dráhy používa pojem dráha,
- dd) **Železničný podnik** – je podnikateľský subjekt, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie dopravných služieb s cieľom zabezpečiť železničnú prepravu tovaru a osôb, pričom zabezpečuje aj ťažnú silu, alebo len ťažnú silu,
- ee) **Železničná sieť** – tvoria ju železničné trate, stanice, terminály a všetky druhy pevných zariadení, ktoré sú potrebné na zaistenie bezpečnej a nepretržitej prevádzky železníc,

- ff) **Železničné trate** – tvoria dopravnú cestu koľajovým vozidlám na účely železničnej dopravy. Železničné trate sa podľa účelu, významu a vybavenia členia na hlavné a vedľajšie. Hlavné železničné trate z hľadiska dopravného významu slúžia na medzinárodnú dopravu a na zabezpečenie celoštátnej dopravnej obslužnosti. Vedľajšie železničné trate slúžia na zabezpečenie regionálnej dopravnej obslužnosti.
- gg) **Žiadateľ** – železničný podnik alebo medzinárodné zoskupenie železničných podnikov alebo iné osoby, alebo právnické osoby, ako sú príslušné orgány podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007, odosielatelia, špeditéri a prevádzkovatelia kombinovanej dopravy, ktorí majú verejný alebo komerčný záujem na získaní kapacity infraštruktúry.